

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון "עקב" (גליון 46 שנת תשע"ד, כ' מנחם-אב תשע"ד 16/אוגוסט/2014)

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "עקב" - על כוחו וחשיבותו של הזיכרון

אחד המנגנונים החשובים שהקב"ה טבע בנו, הוא מנגנון השִׁכְחָה.

זכרו של המת הולך ומשתכח עם הזמן וכך האבלים יכולים (עם הזמן...) לחזור לחיים של יום-יום.

גם זיכרונם של כאבי וצירי הלידה הולך ודועך עם הזמן וכך באים לעולם גם הילדים הבאים...

אולם, האם השכחה היא תמיד ברכה לאדם?

המשוררת תרצה אתר בשירה "תפילת יום הולדת" (לחן: משה וילנסקי), מתפללת לאלוקים, לא-ל של כולם, גם של השכחנים, ומבקשת שהפעם, החבר שלה לא ישכח את יום הולדתה (כפי שקרה בעבר) ויזכור לה מתנה...

...עֲשֵׂה שֶׁהוּא יִזְכֹּר, אֱלֹהִים, תֵּן לוֹ אוֹת

...עֲשֵׂה שֶׁיִּזְכֹּר הַשָּׁנָה,

עֲשֵׂה שֶׁיָּבִיא מִתְּנָה.

...הֵן יֵשׁ לִי הַיּוֹם יוֹם הַלְדָּת,

בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה הוּא שָׂכַח,

וְגַם בַּשָּׁנָה שֶׁלִּפְנֵי שֶׁעָבְרָה

לֹא זָכַר, תְּמִיד הוּא מְבַלְבֵּל כָּל כָּךְ.

עֲשֵׂה שֶׁהוּא יִזְכֹּר, אֱלֹהִים, תֵּן לוֹ אוֹת...

בצד הדברים שֶׁשִׁכַּחְתָּם ברכה היא, קיימים הדברים החשובים, שאותם אסור לנו לשכוח. ובהם, בדברים חשובים ועקרוניים אלה, עוסקת פרשתנו.

גם פרשתנו היא חלק מן התדריך המבצעי לפני הכניסה לארץ. שורת הכותרת של הפרשה היא: "שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל (שים לב!) אֲתָה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת הַיַּרְדֵּן לְבֹא לְרִשְׁתָּ גוֹיִם גְּדֹלִים וְעֲצָמִים מִמֶּנִּי עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצָרֹת בְּשָׂמַיִם" (דברים ט, א).

תחת ה"כותרת" הזאת, מביאה התורה שורה ארוכה של אמירות, ציוויים ותזכורות, המזכירות לעם ישראל את חובתו כלפי ריבונו של עולם.

הכניסה לארץ אינה סוף הדרך, שאחריה אפשר להתפרק מעבודת ה', אלא להיפך. הכניסה לארץ הינה פרק חדש של עבודת ה' מתוך בניה, עשייה ויצירה. אולם, הכניסה לארץ המובטחת, זרועה בסיכונים של עבודה זרה ופריקת עול ועל העם להישמר ולהיזהר. ולכן התורה חוזרת ומזהירה שוב ושוב את העם, להיזהר ולהישמר, לזכור ולא לשכוח ובעיקר, לקיים וליישם את התורה ואת מצוותיה.

מילות המפתח החוזרות שוב ושוב בפסוקים, עוסקות בתהליך ובו כמה שלבים: זכירה, ידיעה וביצוע (עשייה) ונביא לכך כמה דוגמאות מן הפסוקים שבפרשתנו:

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

זכירה: ”... זְכוֹר תִּזְכֹּר ..” , ”הַשְּׁמֵר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח...” , ”זְכוֹר, אֵל תִּשְׁכַּח...”.

ידיעה: ”וַיִּדְעֶתָ עִם לְבָבְךָ...” , ”וַיִּדְעֶתָ הַיּוֹם...” , ”וַיִּדְעֶתָ כִּי...”.

עשייה: ”וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרֶתֶם וְעָשִׂיתֶם אֹתָם” , ”...תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת...” , ”וְשִׁמְרֶתָ אֶת מִצְוֹת ה'...”.

אולם, כל התהליך מתחיל מן השלב הראשון והמקדמי - שלב ההתבוננות וההסתכלות, הראיה והשמיעה, כדברי הפסוק בתחילתו: ”שְׁמַע יִשְׂרָאֵל”.

תהליך דומה אנו פוגשים בפסוק המתאר את **מצוות הציצית**: ”וְרָאִיתֶם אֹתוֹ (את פתילי הציצית) וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וְעָשִׂיתֶם אֹתָם...” (במדבר טו, לט). **הראיה** (או השמיעה – במקרים אחרים), היא השלב הראשון.

לפנינו אם כן, **תהליך ובו ארבעה שלבים שונים, השלובים זה בזה ומביאים לידי עשייה מליאה**:

• **ראיה / שמיעה** (התבוננות וקליטת רשמים מן הסביבה והבנתם)

• **זכירה / אל תשכח**

• **ידיעה - הפנמה**

• **ביצוע - עשייה וקיום (שמירה).**

לאחר שהאדם **התבונן** (ראיה/ שמיעה) וקלט רשמים מן הסביבה, הוא מכניס אותם ל**זיכרונו**. אולם, ידיעה זו עדיין חיצונית עבורו. הוא עדיין לא התחבר לרעיון ולמסר.

רק בשלב ה**ידיעה וההפנמה**, מחבר המתבונן והשומע את הדברים אל עולמו הפנימי ומשלב אותם אל תפיסת עולמו ואל **מעשיו**. התוצאה של התהליך היא - המעשה. הנובע כפועל יוצא מן השלבים שקדמו לו.

פתגם עתיק משמו של הפילוסוף היווני הרקליטוס אומר, כי אדם לא יכול לחצות את אותו נהר פעמיים. כי לאחר הפעם הראשונה – האדם, כבר נהיה לאיש אחר - בעל נסיון ולקח. גם כאן, ההתבוננות של מחר תהיה כבר הרבה יותר מעמיקה ובוגרת, מתוך ומכוח סבב ההתבוננות-ידיעה-עשייה של אתמול ושל היום. וכך, מיום ליום ומשלב לשלב, הופך התהליך השוטף והאינסופי הזה, לכלי יעיל ומועיל בו יוצר האדם תובנות ומביא אותן אל חיי המעשה.

התהליך המופלא הזה, מתחיל **בהתבוננות**: ”ומי שיש לו עיניים פקוחות, רואה יום - יום, מאה דברים לפחות” (לאה גולדברג, מתוך ”מעשה בציר”)....

מכרכת עת לֵפֶה

עֵת לֵפֶה

מייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון ”נקודה טובה”: http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל.

אהבת? הפץ בין חבריך